XXXVI. évf. Cluj-Kolozsvár, 1926. Április 4. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Husvétra.

Kettős életet élünk mindnyájan: egy változandót, mulandót és egy állandót, örökkévalót. *Az a testi, ez a lelki élet.* A testi élet előttünk játszódik le, láthatjuk, megismerhetjük annak minden változatát; de a lelki élet láthatatlan s hol van az ember, aki kikutathatná a lélek mélységeit és magasságait? A lelki élet egy mélységes rejtély mindenki előtt. Talán még önmagunknak lelki életét se ismerjük egészen.

E sorokat irva. Nem a test, hanem a lélek beszél azokban. E sorokat olvasod s nem tested, hanem lelked, mélységes lelked fogja fel azokat. Igy társalog lelkünk egymással. Távol lehetünk egymástól s mégis közel; egymás mellett ülhetünk s egymástól mégis nagyon messze. Egymás mellett haladunk, beszélgetünk s ki tudja, a te lelked nem egy távoli barátod mellett van-e, mig az enyém talán a megmérhetetlen magasságban Istennel társalog; a te lelked lehet, a messze jövőbe néz, mig az enyém a rég-rég elmultban a Názáreti mester lábainál hallgatja az örök igazságokat.

Kettős életet élünk: a testit és lelkit. A testi élet leköt, lenyügöz, nem tud szárnyalni, reánk hozza a sok szenvedést, gondot, csapást, reménytelenséget. A lelki élet szabaddá tesz, magasra tör, megveti a kicsinyes földi érdekeket. A testi élet e földhöz van kötve, a lelki élet ama szellembirodalomhoz, hol angyaloktól környezve a világ ura — Isten lakozik. A testi életre felette vigyázunk, minden kis fájdalmára orvoshoz szaladunk. Vajjon igy becsüljük-e meg lelki életünket?

A testi életnek gyakran szentelünk ünnepeket s azokat pontosan meg is tartjuk. Illő, hogy a lélek ünnepét is megszenteljük.

Unitarian school for the ministry
America Berkeley
California

Husvét a lélek ünnepe, a lélek örökéletének, halhatatlanságunknak ünnepe. Szenteljük meg azt méltó érzelmekkel, emlékezzünk azokra az eszmékre, amelyek minket a husvéthoz s a legmagasabb lélekhez — Istenhez fűznek.

Ő — Isten tegye boldoggá husvéti ünnepeinket! **Cs.**

TŰZHELY MELLETT

Tanult ember!

Én, a tanulatlan, izenem neked, hogy lelki nyomorékságban szenvedek. Tenyerem kérges, testem lankadt a nehéz munka sulya alatt.

Tudod te nagyon jól, hogy én az Urtól csak egy talentumot vettem s azt is elástam, hogy amig a nehéz munka terhe alatt görnyedek, nehogy a lopók ellopják.

Találkoztunk már ketten s szóltam hozzád s te kinevetted együgyü szavaim.

Te megkristályosodtál a tudomány tüzpróbájában s eltekintesz felettem s lenézed bennem a tudatlant. Pedig jó lenne segitened rajtam, ki az Urtól öt talentumot vettél s azon még uj öt talentumot nyertél, hogy én is nyerhetnék bár még egyet, hogy a menynyei gazdának nyereséggel számolnék el.

Nálad van a tudomány fokmérője s engem, a tudatlant, nem veszel észre. Nem veszed észre, hogy én a tivornyán keresek menedéket az élet megpróbáltatásai ellen; pedig jól tudod, hogy itt még nehezül a sorsom.

Tudományod mélységével megméred az ég magasságát és a tenger mélységét s engem, ki a tivornyázás utvesztőjében tévelygek, nem emelsz fel elestemből.

Kérlek óh tanult ember, nyujts segitő kezet s ölelj fel elestemből, hogy megelégülten találkozhassunk ott, ahol az örök biró számon kéri a tehetségest és tehetetlent egyaránt.

Igy lesz a tanult és tanulatlan egyaránt müvelt.

Rava. **Bereczky Lajos.**

A vagyon.

A jelen kérdései között, melyek a mai kor emberét foglalkoztatják, a legáltalánosabb és a legfontosabb a vagyon kérdése. Azért fárad, azért küzd és dolgozik a gyenge és az erős, a boldog és a boldogtalan egyaránt. Pedig, ha jól meggondoljuk, épen a vagyon az életnek az a tényezője, mely a kevés jóval szemben a legtöbb bajnak, szenvedésnek, nyomoruságnak és szegénységnek az alapoka. A vagyon uszitja az embert embertársára, forgatja föl a csa-

ládok békéjét és szítja a nemzetek között a háboru tüzét. A vagyon az a veszedelem, mely folyton kisérti az embert és az igért szép jövő tarka leple alatt a vallástalanságnak, büszkeségnek és a minden jó és nemes iránti ridegségnek magvát hinti el; amint azt Feledi Ferkónak, az uraság vezető-béresének az alább leirt története is igazolja. Neki váratlanul meghalt a dúsgazdag nagybátyja, kinek minden vagyonát ő, mint egyedüli élő rokon, teljes egészében kapta. Szép ház a templom mellett, ökör, ló az istállóban és elsőosztályu kaszáló és szántó ott a verőfényes domboldalon.

Ferkó máról-holnapra meggazdagodott és igy mint a falunak egyik legvagyonosabb emberét mindenhol bizalommal, szeretettel és megkülönböztetett tisztelettel fogadták. Általános volt a hit és a remény, hogy az uj gazda a saját ügyeinek és dolgainak intézése mellett a közért is tenni fog. Mint tapasztalt és annyi nyomoruságot próbált ember, mindenkor és mindenekben egy igen-igen kiváló és áldozatrakész tagja lesz a társadalomnak. Hive és barátja a jónak s példaképe a vallásosságnak.

Feledi Ferkó, az uj ember, kezdetben tényleg be is vált; dolgozott, áldozott és adakozott, minden nemesért lelkesedett és törekedett, hogy másokat is munkára serkentsen. Ha végig ugy viszi, amint megkezdte, akkor rövid időn belül emberbarátainak segitségével a romok között uj falut, az uj faluban pedig a nyomoruság és a szenvedés helyett boldogságot, szeretetet és megértést teremt.

De ezt a szép időt már Feledi Ferkó sem érhette meg; mert lelkesedése és munkakedve amily gyorsan és szépen föltünt kezdetben, egy pár hónap után épen oly egyszerre oszlott szét és vált semmivé. A szép ház, a hangos udvar és a messze kiterjedő határ szivét megmérgezte és lassanként minden iránt könyörtelenné tette. Nem gondolt senkire és semmire. Egyedüli öröme és boldogsága csak az volt, ha zárt ajtók mögött pénzét számlálhatta, vagy pedig ha vadszőlővel befuttatott széles tornácáról népes udvarát szemlélhette. A fáradt kolduson és a didergő szegény árván nem segitett, közcélra nem adakozott. Isten, ember, vallás, nyelv, faj, iskola és a templom nem érdekelték. Sőt, amikor vette észre, hogy e két utóbbi intézmény javitására és fenntartására kéregetnek, kaput zárt és a köz embereivel, a lelkes hivekkel még csak szóba sem állt. Gyülésbe hivták, nem ment el; a társadalmi és vallási összejöveteleken nem vett részt. Mint a pénz és a vagyon rabszolgája, meghuzódva fényes lakásában, tétlenül töltötte napjait és élte mind végig hátralevő esztendeit. Még az az ünnepélyesen szóló, szépen csengő harang sem tudta jobb utra tériteni, szent szine elé vezetni annak a jó Atyának, aki Feledi Ferkót a szolgaságból kivezette és egy nagy vagyonnak urává tette. Látogatókat nem fogadott, szomszédaival nem beszélt, ha pedig a véletlen régi jó barátaival összehozta, azoknak illendő köszöntését hideg megvetéssel fogadta és gunyos mosollyal viszonozta. Igen, mert Feledi Ferkót a pénz, a

kincs és a vagyon — a köz és a társadalom szempontjából — nemcsak gondatlan rossz gazdává, hanem még önhitté és büszkévé is tette. Nagyobbat és okosabbat nem ismert magánál. Hite, felfogása és meggyőződése szerint mindenkor és mindenben csak az volt a jó, teljes és tökéletes, mi az ő gondolata és akarata szerint igazodott, vagy terve szerint állott elő. Irgalmatlan és könyörtelen volt nemcsak a világgal, de édes övéivel szemben is. Gyermekeinek nevelésére, azoknak a jóban és nemesben leendő fejlesztésére nem gondolt. A számolás, olvasás és a betüvetés helyett a szántásvetés mesterségében gyakoroltatta. És amikor látta, hogy e szerencsétlen kiátkozott gyermekek már felügyelet nélkül is elvégzik dolgaikat, a fizetéses béreseknek menten felmondott, valamennyit szélnek eresztette és helyüket a még nagyon ifju cselédecskékkel töltötte be. De a fizetést, amelyet igy megtakaritott, nem az uj szolgák javára könyvelte és irta elő, hanem a kincses ládafia tartalmát szaporitotta azzal is. Sőt, hogy jövedelmét és az amugy is már elég nagy gazdagságának gyarapodását annál inkább fokozza és biztosithassa, még az öltözködésben és az étkezésben is szigoru rendet szabott. A még fejlődő gyermekbéreseit a legnagyobb nélkülözéseknek és szenvedéseknek tette ki. Esőben, hóban, viharban és fagyban is menni kellett. A kincsvágyó apa-gazda — a pénz mellett — nem gondolt édes övéinek életével és egészségével. A jövő kérdése nem aggasztotta, hitte és vallotta, hogy holnap is ugy lesz, mint ma, sorsa változhatatlan és boldogsága pedig örök. Pedig ha egy kissé körültekintőbben és figyelmesebben, nem is a világ, hanem csak a saját történelmét vizsgálja vala, már abból kiolvashatta és láthatta volna, hogy a földön az ég alatt semmi sem állandó, hanem változásnak van alávetve. A ma koldusa holnap lehet dusgazdaggá és viszont a ma ura holnap mehet vándorutra. És ez a bomlás, ez a romlás elkerülhetetlen, különösképen ott, ahol az ember a pénznek, a kincsnek nem ura, hanem csak rabszolgája. Ahol a gazdagság az életet megfosztja a hősiességtől, az önfeláldozástól, a vallásosságtól és a szeretettől. Feledi Ferkónak már eddig ismert élettörténete mindenben ezt bizonyitja. Tehát erős hite és meggyőződése ellenére is a romlásnak, az összeomlásnak és egy teljes alácsuszamlásnak be kellett hogy következzék.

És be is következett.

Az oly hosszu ideig tartó boldogságot bajok zavarták meg. Csapás csapásra jött, ma jég, holnap tűz. A gazdaság után a család került sorra. Rövid időn belül az elég nagy számu kör megfogyott, széthullott, oda lett. A korán igába fogott ifju béresek a nehéz és erejüket meghaladó munkában legyöngültek, megrokkantak és kidőltek és amint azt már jó előre lehetett sejteni, egymás után meghaltak.

A csapások e hosszu sorozata, a szenvedések végtelen sokasága a keményszivü, vakmerő, büszke gazdát meggyőzték. Különösen gyermekeinek elvesztése hatott érzékenyen a szivére. A három

koporsó és a három új sirhalom teljesen megtörte, erejét vette és ágyba döntötte. Hiába való volt minden próbálkozás és kisérletezés, mert Isten dicső hatalmával és szent akaratával szemben az emberi ész mindenben kicsinynek és tehetetlennek bizonyult. De még annál is inkább eltörpült és semmivé vált a pénz ereje és a vagyon nagysága. Nehéz és megrázó küzdelmek után a kincs rabszolgája, a szerencsétlen ember is meghalt. A bekövetkezett halál szavára aztán mindenki előtt megnyilt udvarának kapuja és palotájának ajtaja. Részvéttel vették körül koporsóját, virággal hintették tele sirját annak, ki életével és halálával fényesen igazolta azt, hogy aki a kincsért és gazdagságért vallásosságát, emberi méltóságát s szivének nemességét a szeretetet és a könyörületességet föláldozza, az a pillanatnyi jólét és boldogság után egyszerre alácsuszik és szomoru véget ér.

Lőrinczi Miklós.

Esaias könyvéből.

1. (Esaias 28 : 14. Dallam 192.)

1. *Halljátok meg az Ur beszédjét*
Haragvó férfiak,
Csufolkodók, mellet verdesők,
Büszkén feszült inak,
Halljátok meg az Ur beszédjét
Gőgös örvendezők,
S le a sarut az Ur követje,
A fényes könny előtt!

2. *Mit mond az Ur: Haragudjatok,*
De ne vétkezzetek,
Szivetekkel az ágyasházban
Elébb beszéljetek.
Aki szelet vet — meg van irva —
Bizony vihart arat.
Áldott szó, mit a párna sugdos
S sziv és könny helybehagy.

3. *Az örömet mikor elnyerted,*
Akkor vesztetted el.
Miért örülsz elért sikernek?!
Csak szomjad verted el.
Nevetés közt a vigalomban
Az ember szive fáj,
De van, de van, elég öröm van
Az Ur tornácinál.

---

2. (Esaias 29 : 10. Dallam 6.)

Jertek, rázzuk már le
A mély álom lelkét,
A kishitü csüggedést,
S boldog hálaadással
Dicséretmondással
Hirdessük az Ur nevét.

3. (Esaias 30 : 26. Dallam 116.)

Az Ur meglátja népe romlását
S vereségének sebét beköti,
Az Ur megzendíti
Dicsőséges szavát
S leveszi rólunk — Bús szomor-
[gásunk.

P. M.

NŐK VILÁGA.

*Az amerikai unitárius nőkről.**)

Mult nyáron, midőn az amerikai és angol Unitárius Társaságok fennállásuknak 100 éves évfordulóját ünnepelték, sok amerikai unitárius jött át Európába, itteni hitrokonaikat meglátogatni. Ezek között volt Mrs. St. John is, az internationalis nő-bizottság vezetője, ki hivásunkra eljött közénk és kérésünkre egy előadást is tartott az amerikai unitárius nőszövetség páratlanul szép munkásságáról. A levelekből melyeket azóta irt s folyóiratukból, melyet, mint a Mrs. St. John karácsonyi ajándékát, hétről-hétre pontosan kapok, ugy látom, hogy talán a centennárium hatása folytán, az amerikai nők munkája lelkesebben folyik, mint valaha. Pár hét előtt végül megérkezett a jelentésük, mely mintegy 200 oldalnyi terjedelemben számol be évi müködésükről s melyet valóban gyönyörüség olvasni. Küldtek még egy külön füzetet is, mely a nők szövetségének egész történetét ismerteti.

Már 1878-ban megvetette nehány lelkes unitárius asszony a Szövetség alapját, melyet aztán 1880-ban, tehát már 46 év előtt, a nők segélyegylete cimen hivatalosan megalakitottak. 10 évi müködés után vette fel a mai nevet és lett tolytonosan fejlődve és gyarapodva azzá a nagyszerü missziói vállalkozássá, melynek ma ismerjük. Organizációja mintaszerü, minden női szervezkedés példát vehet róla.

Ma mintegy 25.000 tagja van, 385 külön szövetségben szervezkedve, szétszórtan az egész Unio és Canada területén, az Atlantitól a Csendes Oceánig, mintegy 3000 mértföld távolságban. Minden szövetség munkája a lokális szükségleteknek megfelelően alakul. A tagok fejenként évi 1 dollár tagsági dijat fizetnek, melynek $^1/_3$-át a Bostonban székelő központ kapja. Az elnökség és végrehajtóbizottság az elnöknőből, 8 alelnökből, akik az ország 8 különböző kerületét képviselik, titkárokból, a pénztárosból és az igazgatók gárdájából áll. Minden 100 tag választ egy ilyen direktort. Mind e tisztviselők 2 évre vannak választva. Természetesen minden egyes külön szövetségnek meg van a maga külön választott tisztikara.

A központi vezetőség minden hó második péntekén tartja gyüléseit, a nyári hónapokat kivéve, rendesen Bostonban, csak egyszer egy évben máshol. Az évi közgyülést szintén Bostonban, mindig májusban tartják meg. A központ munkásai mintegy 19—20 különböző bizottságot képeznek, melyeket 4 nagy csoportban lehet összefoglalni.

---

*) A kolozsvári unitárius nőszövetség március 10-iki kötőkéjén tartott előadás.

1. az adminisztrativ munkákat végző csoport: ide tartoznak a végrehajtó, pénzügyi, utazási, könyvtári, nyomdai, sajtó és jelvény bizottságok.

A 2. csoport a szó legszorosabb értelmében vett missziói munkákat végző bizottságokból áll: a postai misszióból, a kérvényeket intéző, a déli vidékeken kifejtett misszió munkákat végző és az internacionális bizottságból.

A 3. csoport a testvériesség eszméjét szolgáló szociális szolgálat külömböző ágaira terjed ki s végül

a 4. a nevelésügyi csoport, mely a vallásos nevelést propagálja.

Hála az ideális munkamegosztásnak, minden egyes szakosztály, szakavatott és lelkes vezetés mellett gyönyörü eredményeket ér el speciális céljai szolgálatában.

Az adminisztrativ csoport érdeme a kitünő megszervezés munkája, a multkor egy cikk büszkén emliti meg, hogy a katholikus Encyklopedia az elismerés hangján irt az unitárius nők megszervezettségéről.

Az évi jelentésben minden bizottság külön számol be munkásságáról, az elnök csak a bevezető részt irja s boldogan ismerteti nagy vonásokban az elmult év történetét, melyben valóban az alapitók által kijelölt cél felé haladtak, amennyiben a lokális érdekek szolgálatának szükebb kereteiből, mind inkább a nemzeti öntudat és összetartozás magasabb eszményeire is törekedtek. Örömmel emliti meg, hogy a más felekezetüek és unitárius nők közötti viszony és együttmüködés a lehető legjobb irányban fejlődik.

A központnak van egy vándor nő-pap titkára, ki minden évből 9 hónapon át folytonosan uton van, rendszeresen és sorra meglátogat minden fiókegyletet s mindenütt szervez, prédikál, lelkesit és leggyakrabban a tisztán vallásos cél mellett a nemzeti eszme szolgálatában is áll. Ilyen okból kereste fel pl. tavaly a norvég és finn településeket.

Bámulatos propaganda munkát fejt ki a postai misszió kölcsönkönyvtárának szétküldött könyveivel és világszerte bőkezüen és ingyen terjesztett nyomtatványaival. A Friendly links azaz barátsági lánc, különösen fiatal leányok levelezés utján folytatott ismerkedését célozza, mig a felebaráti és vidám levelek bizottsága igyekszik minden elhagyatott és unitárius központtól és gyülekezettől távol lakó hitsorsost bátoritó, buzditó sorokkal felkeresve erkölcsi támogatásban részesiteni.

Gyönyörü a vallásos nevelést szolgáló bizottság müködése, mely egyrészt az otthoni vallásos nevelést propagálja és az otthon és iskola, azaz a szülő és tanitó közötti harmóniát és együttmüködést akarja megteremteni, másrészt pedig különösen a fiatal anyák gyámolitását és praktikus oktatását szolgálja.

Az amerikai szabadelvü keresztények fennen hirdetik, hogy civilizációnk alapja a jellem kell hogy legyen. Ennek megalapozását és nevelését szolgálják az ifjusági egyletek, melyeket a nők

szerveznek meg és irányitanak, igy nevelve gondosan a következő generációt.

Az egyetemi városokban a főiskolai hallgatókat támogatják erkölcsileg, vallásos irányban vezetve őket. Egyik beszámoló nyiltan kimondja, hogy minden egyes nőszövetség jövője attól függ, hogy mennyire tartják kezökben az ifjuságot.

Az amerikai unitáriusoknak van egy szigete, az ugynevezett Kopár-sziget, 10 mértföldre a szárazföldtől, melyen csak egy kápolna van, egy szálloda 250 ember részére s néhány kis nyaralóépület. Minden nyáron összejönnek itt e szigeten a nőszövetségek kiküldöttei egy hetet együtt eltölteni. Már most teszik közzé lapjukban a felhivást, hogy minden egylet jelölje ki a delegátusait és e hétnek a programmját is már most állitják össze. A Mrs. St. John elbeszéléséből ugy láttam, hogy e kopár szigeten feledhetetlenül szép és kellemes napokat töltenek minden ottlétükkor. Délelőtti órákban gyüléseket tartanak, szabad idejüket pedig a sziklákon ülve, a tengerben gyönyörködve töltik. Szép időben a tengerparton tartanak naplementekor istentiszteleteket, este pedig a kápolnában, ugy, hogy világosságot csak a gyertyák adnak; mindenki hoz egy-egy szálat a kezében, két összeszegzett fára erősitve. Az ilyen esti istentisztelet hangulatát és ünnepélyes voltát még fokozza, hogy elindulástól hazaérkezésükig egy szót sem beszélnek egymással.

A nők után a Laymen's League, azaz Világi Férfiak Szövetsége és a Vasárnapi Iskolai Társulat, no meg a különböző ifjusági egyletek is töltenek igy egy-egy hetet e szigeten, mely mindnyájuknak nemcsak testi, de lelki üdülést is ad.

A mint e szigetről hallottam, eszembe jutott, hogy milyen szép lenne, ha mi is keresnénk magunknak egy ilyen üdülőhelyet, hol minden nőszövetségünk kiküldöttei évente egy hetet igy együtt tölthetnének, élőszóval füzve szorosabbra a kapcsolatot és közös munkatervet készitve a jövőre. Milyen szép lenne például igy összegyülni Torockón és naplementi órában istentiszteletet tartani a Székelykő tetején, honnan, ha az ember olyan szerencsés, mint mi voltunk tavaly, végig lehet látni Erdély egyik végétől a másikig!

A nőszövetség jelentései közül egyik legszebb az, mely a szociális szolgálatról szól, megállapitva, hogy ennek a munkának az eredményétől függ egyházaink jövője, mert arra kell törekedni, hogy a vallás a társadalmi, politikai és közgazdasági élet terén hatalmas erőtényezővé fejlődjön.

Az Isten atyaságába vetett hitünkről az emberekkel szemben mutatott testvériesség által kell bizonyságot tennünk, hit, faj, nemzetiség és szinkülömbség nélkül, ezt hirdetik az amerikai liberális keresztények és gyermekesen naiv hiszékenységgel ragaszkodnak a népek testvériségének gondolatához.

Charlotte Bühler, ki a bécsi egyetemen a lélektan magántanára és hosszu tanulmányutat tett az Egyesült-Államokban, érde-

kesen számol be tapasztalatairól s azt mondja, hogy minket európaiakat legjobban az lep meg, hogy az amerikai polgár magasfoku nemzeti érzése szoros kapcsolatban van a nagyon becsületesen elgondolt nemzetköziséggel és az unitárius lap egyik utolsó számában van egy cikk egy nőgyülésről, melyen négyszázan vettek részt s ahol az egyik asszony, visszaemlékezve európai utjára, az általunk is jól ismert és nagyrabecsült Carpenter szavait idézi, ki jobb jövő hajnaláról beszél, azt mondva, hogy minden igaz nacionalista internacionalista is kell hogy legyen.

Az amerikai nők internacionális törekvéseinek áldásait mi is ismerjük és élvezzük; a nemzetközi bizottságuk munkáját Mrs. St. John vezeti, kiről azt mondhatjuk, hogy a mi földön járó őrangyalunk.

A szabadelvü keresztények 1910-ben Londonban, Berlinben és itt Kolozsvárt tartott gyülésein lett a Nők Internacionális Szövetsége megalapitva, melynek a mi nőszövetségünk kezdet óta tagja. Amerikán és Anglián kivül Ausztriában, Belgiumban, Csehszlovákiában, Dániában, Franciaországban, Hollandiában, Itáliában, Svájcban, Palesztinában, sőt Kina és Japánban is vannak unitárius jellegü nőmozgalmak, melyek fejlődéséről a bostoni központ évente négyszer nyomtatott értesitőt ad ki.

Itt szoktak rendszeresen megjelenni a mi jelentéseink is. Az internacionális unitárius mozgalmak a háboru óta minden felé nagy lendületet vettek és a központ mindig, mindenütt erkölcsi s ha kell anyagi segitségével is rendelkezésre áll. Rómában mult év novemberében alakult meg az első unitárius társaság; tervbe vett előadásaik programmja nagyszerü. Az előadók egytől-egyig a legnagyobb olasz egyetemek tanáraiból kerülnek ki. A bécsi egyetemen dr. Beth egyetemi tanár, kinek most küldöttem el a pöspökünk által irt káté német forditását, egész előadás sorozatot tart az Unitárizmusról, és sokat lehetne beszélni a prágai mozgalom lelkes vezetőiről, de ma inkább az amerikai nőkről akarok még szólni, méltatva munkájukat egyházaik szempontjából és keresve a titkát annak, hogy hogyan tudnak ugy társadalmi, mint vallásos téren ilyen eredményes munkát végezni!?

Az amerikai nőszövetség már előbb emlitett története egy férfi tollából származik s leirását ezzel kezdi:

A korai kolonizáció történetében fel van jegyezve egy eset, ahol a telepeseket egy erős indián csoport megtámadta, a fehérek kevesebben voltak s szemlátomást fogyott erejük. Már-már vesztettnek látszott a helyzetük, midőn az erdőből előjött egy férfi, ki átvette a vezetést és diadalra vezette őket. Midőn az indiánok elmenekültek és a fehérek megpihentek, keresték jótevőjüket, de az nyomtalanul eltünt. Ennek a csodálatos megmentőnek tettéhez hasonlitja iró a nőszövetség munkáját, 3 konkrét esetet felsorolva, ahol a nők, mint egy ember, sorompóba lépve mentették meg a helyzetet.

Legérdekesebb ezek közül a majomper által világhirre szert tett Tenesse egy unitárius egyházközségének esete. A gyülekezet fenntartói elsősorban az unitárius egyetemi tanárok voltak, ezeket azonban liberális eszméikért egy szép napon egyszerre elengedték állásaikból és el kellett hagyják az államot. A gyülekezet megmaradt férfitagjai azt határozták el, hogy *nem* tudják fenntartani az egyházközséget s ekkor a nők, kiknek lelkes elnöke egy 8 gyermekes családanya volt, vállalták a felelősséget és megtartották templomukat.

Az összes amerikai és canadai unitáriusok két évenként különböző helyen egy-egy nagy konferenciát tartanak s ilyenkor a Nők Szövetsége is külön ülésezik. Az utolsó ilyen konferencia a mult októberben Ohioban volt s a nők gyülés után a fehér asztalnál is együtt voltak. A luncheon hangulatát azok a toastok adták meg, melyek a Nők Szövetségének szép kis jelvényén látható A. U. W. betük különböző magyarázatát adták. Egyik asszony igy értelmezte: Are u working? Dolgoztok-e unitáriusok? A másik: Are u willing? Akartok-e unitáriusok? S végül egy harmadik azt mondta el, hogy európai utján azt tapasztalta, hogy mennyire tulbecsülik az Ó-világban az amerikai asszonyok munkáját és azt a kérdést tette fel: Akartok-e olyanok lenni, mint amilyeneknek az európai nők minket képzelnek?!

Mrs. St. John amióta hazaérkezett, majdnem hetenként tart valahol előadást európai utjáról s bizony ő is sokat dicséri, amit itt látott és tapasztalt. Hogy a párisi unitárius asszony munkája és a Capek házaspár lelkesedése minden elismerésre méltó, az bizonyos de vajjon mi erdélyi asszonyok reászolgálunk-e a dicséretére?

Ha őszinték akarunk és tudunk lenni, — ugy *nemmel* kell hogy feleljünk.

És most önkénytelenül azt a kérdést kell feltennem: *Akarunk-e méltók lenni e felőlünk hirdetett jó véleményre a jövőben?* — és azt remélem, hogy azt a feleletet fogom kapni, hogy: *igen.*

De ha igen, ugy az amerikai asszonyoktól sokat kellene hogy megtanuljunk. *Elsősorban azt, hogy hogyan kell szervezkedni.* Nekünk egyik legnagyobb hibánk, hogy nem tudjuk felfogni a szervezkedés szükségességét és minden női szervezkedés különös fontosságát.

Pedig mi nők világhatalmat tartunk a kezünkben, ha meggondoljuk, hogy a holnap embereit mi hozzuk világra s mi neveljük emberekké! Ha meg tudnók érteni a reánk háruló felelősség óriási voltát, ugy nem hideg közönnyel, hanem őszinte lelkesedéssel üdvözölnénk minden olyan szervezkedési kisérletet, mely az igaz és jó szolgálatára hiv.

Mindnyájan ismerjük azt a kis történetet, hogy a haldokló apa magához hivja fiait és egy köteg vesszőt ad a kezökbe: „törjétek el!“ A fiuk sorra próbálják, de egyiknek sem sikerül. Ekkor az apa megoldja a köteget és kezükbe ad egy-egy vesszőt, melyet a fiuk játszva kettétörnek.

Igy van ez velünk is az életben, — egyenként gyöngék, megsemmisíthetők vagyunk, de ha mind *együtt egyesült erővel* állunk egy cél szolgálatában, nincs az a hatalom, amely összetörjön.

Az amerikai asszonyoktól még sok egyebet is tanulhatnánk. Igy például a jelentéseikben nem igen találjuk meg a jótékonyság szót. Ehelyett misszió-munkáról és szociális szolgálatról van mindenütt szó. A jótékonyság és szociális munka viszonyát ugy határozhatjuk meg, hogy mig előbbi csak pillanatnyi segitséget ad, a szociális munka a bajok okát kutatja és akarja orvosolni. Ha utóbbit komolyan és megszervezve végeznők, ugy az elsőre majd nem lenne szükség. De addig is nyugodtan törölhetjük a szótárunkból, mert ha tudunk is néha valamit a nyomor enyhitésére tenni, csak kötelességet teljesitünk és nem szabad magunkat abban a tévhitben ringatni, hogy jók vagyunk, mikor még annyiszor nem a helyes irányban haladunk! Hát nem szegénységi bizonyitvány-e egész társadalmunkra nézve, hogy legtöbb esetben csak dinom-dánom és reggelig tartó tivornyázással sikerül megnyitni az erszényeket?

Vajjon komolyan jót teszünk-e a mulatságok rendezésével, hol fiatalságunknak alkalmat adunk egészségtelen hatásu, izléstelen, modern táncokat járni és ahonnan kivilágos kivirradtkor, gyakran nem józanul kerülnek haza?!

Pedig nagyon jól lehetne mulatni alkohol nélkül, ártatlan szép régi táncainkkal, minden mulatságot idejekorán végezve.

Az amerikai asszonyoknak legszebb tulajdonsága, hogy minden jóért és szépért olyan őszintén és önzetlenül tudnak lelkesedni — szinte azt mondhatjuk *gyermeki lélekkel!*

E gyermekies lelkületüknél fogva nálunknál jobban megértik és értékelik is a *gyermeket.*

Az angol gyermekszoba fogalom és talán e gyermekszobában rejlik az angolszász világuralom legfőbb titka!

Minden kor, faj és nemzet kulturájának a fokát az mutatja, hogy miként értékeli a gyermeket! A helyes értékeléshez pedig gyermekies lelkületünek kell lenni, — ez a fejlődésnek az a foka, melyre törekednünk kell!

Mindnyájan ismerjük a szentirásból Máté evangéliumának azt a jelenetét, midőn Jézus egy gyermekre mutatva szól tanitványaihoz: „Bizony mondom néktek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, semmiképpen nem mentek bé a mennyeknek országába!" (Máté 18, 3.)

És a szelid Megváltó szavai e ponton megegyeznek a Herrenmoral hirdetőjének csodálatos jövendölésével, mert ime, Zarathustra lejőve a hegyről, a Szellem 3 szine-változásáról: „Hogyan válik a Szellem tevévé, oroszlánná a teve és végzetre gyermekké az oroszlán".

És a kérdésre: „Minek kell, hogy a ragadozó oroszlán még gyermekké is légyen?" Nietzsche e szavakat adja az Übermensch szájába:

„Ártatlanság a gyermek és felejtés, ujrakezdés, játék, magából kigördülő kerék, első mozgás, szent Igent-mondás. Valóban én véreim, a teremtés játékára kell a szent igent-mondás: ime tulajdon akaratát akarja a Szellem, tulajdon világát nyeri magának a világját vesztett.“

Szálljunk magunkba. Hosszu háborus esztendők borzasztó napjaiban nem-e mindnyájan ragadozó és vérengző módra oroszlánlelküekké váltunk?! És ma mindnyájan érezzük és tudjuk, hogy olyan gyermekké kell válnunk, mely ártatlanság — és felejtés, ujrakezdés, szent igent-mondás.

A Teremtő akaratára kell a szent Igent-mondás s akkor tulajdon akaratát akarja szellemünk s tulajdon világunkat nyerjük vissza, mi világunkat vesztettek — és miénk lesz a Mennyeknek országa!

A Romániai Kisebbségi Nők Központi Titkársága nevében gr. Bethlen Györgyné és br. Huszár Pálné a legmelegebben üdvözlik a D. F. E. Unitárius Nőkszövetségét abból az alkalomból, hogy csatlakozását és nemes munkásságát bejelentette.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Misszió.

„Teher alatt nő a pálma“

közismert nagy igazság a petrozsényi egyházközség valláserkölcsi életében fényesen bevált.

A templomépitéssel járó óriási anyagi teher, amely rendkivüli módon veszi igénybe a csupán két keze munkája keresményéből élő, de semmi alapvagyonnal nem rendelkező hivek áldozatkészségi hajlandóságát nemhogy csökkentené, de fokozottabb mértékben növeli hiveinknek hite és egyháza iránti törhetetlen ragaszkodását.

Mint a bibliai templomépitők, egy kézzel a kőbe-téglába és anyagba faragott Isten hajlékát emelik, másik kezükkel a belső lelki és szellemi épitmény pilléreit rakják le. Csodálatos, hogy az a nép, amelyet a távollevők mint a tévutra jutott szociális eszmék alanyait szeretnék feltüntetni, mennyire igazán odaadó szivvel-lélekkel hitéért, egyházáért és nyelvéért ragaszkodóknak tanultuk megismerni. Le a kalappal az előtt az 1100 lelket számláló gyülekezet előtt, amely rendkivül sulyos gazdasági viszonyok között a szája falatjának a megröviditésével, ilyen szép monumentális templomot alig két év alatt épitett fel.

Nincs még kész a templom, de izmosodik már az a lelki élet is, amely ilyen nagyarányu templom belsejét méltóképen töltheti ki.

A csak nemrég megtartott D. F. E. férfi és női alakuló gyülésén a közös teherviselés és az együvétartozás szükségszerü érzése forrósitotta össze a tuláradó érzéssel telt hiveink szivét. A

zsufolásig megtelt istentiszteleti hajlék kícsinynek bizonyult az egyletünk tagjai és érdeklődők befogadására.

Részben terem hiánya, részben hiveinket annyira lefoglaló templomépités miatt a D. F. férfi- és nőegylet csak ez év február 28-án tudta megtartani alakuló gyülését.

Weress Béla lelkész nagyhatásu üdvözlő beszéd keretében hivja fel a gyülekezet tagjait, hogy a háboru s az azt követő évek hamis eszméi hatalmi őrjöngésbe döntötték a világot, valláserkölcsi értékeink csaknem a teljes csőd szélére jutottak. Egymással homlokegyènest ellentétes eszmék káoszában az erőtlen lélek olyan könnyen elmerül. Sivár pusztasággá lett a lélek virágos kertje s ebből a borzalmas világból csak egy uj szeretetben és valláserkölcsi eszmék szépséges világában felnőtt nemzedék lehet megmentőnk s világunk ujjáteremtője. Hangsulyozza, hogy jövőnk gyermekeink nevelésén keresztül a mi kezünkbe van letéve s jaj a vezetőknek, az egyháztagoknak, kik nem érezve a felelősség rendkivüli sulyát, ebek harmincadjára engedik jutni e drága öröklött valláserkölcsi értékeinket. A jövő nemzedék nevelésén keresztül a szülők azok, akik ma kezükbe tartják jövendőnk sorsát.

Ezekután a lelkész ismertette az egylet alapszabályait. Egyletünk mintegy nyolcvan férfi- s ugyanannyi nőtagból áll.

A D. F. férfiegylet tisztikarát a gyülés következőkép választotta meg: Elnök Weress Béla lelkész, alelnök Veres Ferenc, jegyző Kiss Albert, aljegyzők Marossi András és Zsigmond András, pénztárnok Szabó András, ellenőrök Gothárd József és Tamási András, könyvtáros Nyitrai Miklós, teremgazda Érsek Lajos.

A nőegylet tisztikara: Elnöknő Weress Béláné lelkészné, alelnöknő Marossi Andrásné, jegyző Fodor Mancika, aljegyzők Dobos Erzsike és Tarján Juliska, pénztárnoknő Dobos Péterné, ellenőrök Soós Mihályné és Zsigmond Róza, könyvtáros Szép Ida, teremgazdák Gombos Andrásné és Tóth Mariska.* **Zsigmond Ferenc.**

A Teol. Akad. Igazgatósága hálás köszönetét nyilvánitja mélt. és főtiszt. Ferencz József püspök urnak a szegény hallgatók konviktusi segélyezésére juttatott 11400 (Tizenegyezernégyszáz) leu nagybecsü adományért. Hálás és meleg köszönetet fejezünk ki a következő hivatásos érzésből fakadó nemes adományokért is: Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége 1600 leu, marosvásárhelyi unitárius Nőkszövetsége 500 leu, homoródszentpáli tejszövetkezet 500 leu, dr. Ferencz József isk. f. ü. gondnok 500 leu, Borbély Máté Torda 200 leu (100 leu Péterfi-alapra), dr. Veress András Abrudbánya 200 leu. Kolozsvár, 1926. márc. 20. *Dr. Kiss Elek* dékán.

A hivatás szent tüze lobog abban a lélekben, aki állandó odaadó munkásságával kolozsvári egyházközségét s elemi-, közép- és főiskolánkat nemcsak megtartani, hanem fejleszteni is törekszik.

---

* Üdvözöljük az uj testvért. Sikert továbbra is! Szerk.

Legutóbbi keblitanácsi gyülés alkalmával értesültünk arról, hogy dr. Ferencz József egyházközségi és iskolai f. ü. gondnok az isteni gondviselés iránt alázattal és mély hálával eltelve, 10.000 (tizezer) leu alapitványt tett az egyházközség szegényeinek orvosi kezelését megkönnyitendő. Tette pedig azon alkalomból, hogy a jó Isten szerető édes atyját, mélt. és főt. Püspök urunkat betegségéből a javulás utjára vezette. Amidőn e nemes tényt a követendő példák közé sorozzuk s hálásak vagyunk érette, örömmel jelentjük, hogy március 19-én, József napján, dr. Szent-Iványi József főgondnok ur vezetése mellett jókivánataikat a főtisztelendő ur előtt kifejező tisztelői megilletődéssel hallhatták a főpásztor mindig kedves szavát, ki hittel várja, hogy ujból felmehessen hivatalába. Isten áldása és szeretete legyen az apán, anyán és fiun! (Az alap neve: Ferencz József és neje Gyergyay Anna-alap.)

Joós András kisborosnyói birtokos 10.000 (tizezer) leut adományozott a háromszéki körben azon célra, hogy a kolozsvári főgimnáziumban a kör által neveltetendő ifju költségeihez hozzájáruljon. Alig találunk szavakat e nemes és előrelátó adakozás megköszönésére. Isten segedelmével csak élni fogunk!

Varga András bitai földbirtokos és egyházi tanácsos, fia Sándor után szintén meghalt. Birtokát nevelt leánya s ennek gyermekei örökölték. Bitai András és neje Teleki Varga Róza, Sikes András és neje Kerestély Margit emléküket azzal örökitették meg, hogy a laborfalvi unitárius egyházközségnek egy 30.000 leus harangot öntettek a néhaiak emlékére. Sikes András és neje a laborfalvi templom fütése céljára egy nagy kályhát adományozott s egy kisebb harangot is vett 20.000 (huszezer) leu értékben. Amidőn szeretettel hozzuk olvasóink tudomására e fölemelő tényeket s örülünk, hogy a holtak is élnek s lelkük haláluk után is hat és épit, óhajtanók, ha e derék család unitárius birtoka unitárius kulturális és müvelődési célokat szolgálhatna ezután is. Erről meg is vagyunk győződve. Isten áldja meg a nemes adakozókat!

Teol. Akad. ifjaink künnjártak Kövenden, Aranyosrákoson és Várfalván egy missziói utra Ütő Lajos zenevezér s Pataki András lelkész társaságában. Vallásos előadásokat rendeztek s a szives adományokból önképzőköri könyvtáralapjukat gyarapitották és 967 leut konviktusi segélyezésre adtak be. Minden közremüködőnek s adományozónak köszönetet mondunk.

Dr. Elekes Domokos köri f. ü. gondnok a mindenkori sárdi egyházközségi gondnok cimére a következő három lapot rendelte meg: „Unitárius Közlöny“, „Unitárius Egyház“, „Magyar Nép“. Ime, ez is nemes misszió!

Aranylakodalom. Barabás Lajos, a kereszturi főgimnázium köztiszteletben álló ősz paptanára és kedves neje, Nik Anna folyó évi február hó 26-án ünnepelték házasságuk 50 éves évfordulóját. Az intim családi ünnep a főgimnázium ünnepévé szélesedett azál-

tal, hogy ezen alkalommal a tanári kar és az ifjuság Barabás tanárt mint a főgimnázium 50 éves tanárát s a jubiláló párt mint az intézet nemesszivü alapitványozóját ünnepelték. Az egyházközség keblitanácsa lelkészével az élén szintén köszöntötte volt tevékeny lelkészét, mint akinek elsősorban köszönhető az egyházközség szép birtokának megszerzése. — Barabás Lajos és neje 10.000 leus alapitványukkal tették emlékezetessé e napot. Isten áldása kisérje tovább is e szép családi életet és hivatást élő ősz párt.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Egyleti élet és munkásság.

Dr. Sárkány Miklósnét, a marosvásárhelyi D. F. E. és Nőszövetség elnöknőjét sulyos csapás érte, januárban elhunyt édes atyja, Horváth Miklós ny. kuriai biró. Szövetségünk választmányi tagjai a szeretet és együttérzés külső jeleként 1060 leus alapitványt tettek koszorumegváltás cimen a megboldogult nevére, az épitendő templom orgona-alapjának javára. Ezen alapitványt elnöknőnk 500 leuval növelte. A megboldogult kedves öreg urat ügyeink iránt való érdeklődéséért mindannyian szerettük és emlékét kegyelettel őrizzük meg. *Dr. K. I.-né.*

Kiskede egyházközségünkhöz tartozó filiában van Unitárius Nőkszövetsége 1923. dec. óta. Ma 40 tagot számlál, a községben minden székely asszony és konfirmált székely leány tagja. Az egyesület tisztikara: elnökök özv. Márton Samuné és Moldován Jánosné, titkár Domby Jenőné, pénztáros Márton Pálné. Választmányi tagok: Márton Györgyné, Marosi Jánosné, id. Vári Dénesné, Vári Juliánna, ifj. Vári Dénesné, Kibédi Péterné. Az egyesület gyüléseinek vezetője Pap Ferencné. A központtal való levelezésre az egyesület Domby Jenőné titkárt kérte föl. (Chedea-mica). Tagsági dij fejenként évente 2 Leu. Összejövetelt télen hetenként tartunk. Évente egyszer rendezünk egy tartalmasabb nyilvános müsoros estélyt, melynek tiszta jövedelme volt kevés bevételünk, melyet eddig az ujonnan épült D. F. Ifjusági Otthon berendezésének javára forditottunk. Célunk, hogy székely asszonyainkat a szeretet, összetartás, együttmunkálás magvának hintésével a jótékonyság gyakorlására szoktassuk, vallásos érzésüket fejlesszük, általános müveltségüket emeljük. *Pap Ferencné.*

Marosvásárhelyi hirek. Nőszövetségünk egy tánccal egybekötött erkölcsileg és anyagilag igen jól sikerült müsoros teaestélyt rendezett a Transylvania éttermében február hó 27-én. A szép számmal egybegyült vendégeket a családi gyásza miatt visszavonult elnöknő helyett dr. Kerekes Istvánné üdvözölte és kérte az unitárius törekvések támogatására. A müsort Gálfalvy György ötletes konferánsza nyitotta meg. Nagy Irmuska „Rab asszony“ c. szavalata és Csehy Árpáddal előadott „Tangó“ c. dialógja általános tetszést aratott. Herszényi Ferkó szép énekszámaiért és Nagy Icuka Silló

Kálmánnal lejtett angol táncáért kapott jól megérdemelt tapsot. A müsor közben felszolgált tea elfogyasztása után tánc volt reggelig. A szives szereplőkön kivül köszönet és hála illesse azokat is, kik különböző adományaikkal az estély sikeréhez hozzájárultak. Platzné Csehy Gizike, Herszényi Zoltánné és Zsakó Kálmánné fáradhatatlanul buzgólkodtak a siker érdekében. *Dr. Kerekes I.-né* titkár.

A homoródszentpéteri Nőkszövetsége 1923. január hó 7-én alakult meg, melynek most 65 tagja van. Elnök Bedő Miklósné lelkészné, alelnökök Ilyésy Istvánné és Vas Andrásné, jegyző Bedő Miklós, pénztáros Máté Dénesné. Összejövünk hetenként egyszer. A tagok mindig szép számmal jelennek meg. A rendes vasárnapi összejöveteleken kivül minden évben rendeztünk két nagyobbszabásu Dávid Ferenc-estélyt müsorral, melyet valláserkölcsi és szórakoztató tárgyak alkottak. A D. F.-estélyeken kivül még rendeztünk szindarabos estélyeket, melynek tiszta jövedelméből vettünk egy gyász-szószékteritőt, egy alkalmi szószék- és papiszékteritőt összesen 4000 leu értékben. Ha egyesületünk valamelyik tagja elhal, az elnök a többi nőegyleti tag kiséretében élő virágkoszorut helyez az elhalt asszonytársaink koporsójára néhány vigasztaló szó elhangzása után. A rendes évi tagdij 5 leu. *Bedő Miklósné* elnök.

A lokodi Nőegylet eddigi müködése. Nőegyletünk 1924. évben alakult 22 taggal és a következő tisztikarral: Vári Domokosné elnök, Buzogány Elekné titkár, Balázs Mózesné pénztárnok és a 8 tagu választmány. Összejöveteli idők a hét szerda estéje, hol a lelkész biblia magyarázata, énekvezér ének tanitása mellett szórakoztató és tudományos felolvasások, előadások, konyhakertészeti magyarázatok, háztartási megbeszélések voltak soron. Rendeztünk több karácsonyban karácsonyfa-ünnepélyt megfelelő müsorral és ajándék kiosztással. Harang-templom szenteléskor müsoros estélyt tartottunk, ugyszintén a „Hősök emlék-alap“ javára két izben megfelelő erkölcsi és anyagi haszonnal. Továbbá a D. F. Egylet által rendezett és tartott minden vasárnapi vallásos estélyeken szerepléseinkkel részt vettünk s igyekeztünk és igyekszünk továbbra is a vallásos élet ébrentartására megtenni mindent. *Vári Domokosné.*

A székelykáli D. F. Nőegylet megalakitó gyülését 1926. január hó 17-én tartotta. A Nőegylet védnöke káli Nagy Árpádné urasszony, elnök Darkó Erzsébet tanitónő, alelnök Dobos Józsefné és Dobos Lászlóné, pénztárnok Koppándi Györgyné, jegyző Kilyén Dánielné. Választmányi tagok száma 12. Ez évben öt gyülés volt tartva. *Kelemen Árpád.*

A fogarasi unitárius D. F. Egylet és annak kebelében müködő Nőegylet Dávid Ferenc-emlékünnepélyt tartott 1925. nov. 15-én. Jókai Mór emlékezetére müsoros vallásos délutánt tartott december 13-án. Szokásos évi karácsonyfa-ünnepélyét december 23-án tartotta meg Nőegyletünk. Ugyancsak ez időben alakult meg egyletünk kebelében egy vegyeskaru Unitárius Dalárda. 1926. január

24-én nagysikerü müsoros estélyt rendezett egyletünk az imaházban. Ugyancsak az imaházban hasonló vallásos estély rendeztetett február 21-én. Jelenleg pedig teljesen készen állunk egy március 14-én rendezendő vallásos estély müsorával. D. F. Egyletünk magában foglalja Nőegyletünket. Közös tisztikarral és közös választmánnyal müködik. Elnök Bedő Ferencné, alelnök Fekete Lajosné, titkár Fekete Lajos, jegyző Kovács Ilonka, pénztáros dr. Zoltán Gyula. Választmányi tagok: Markovits Jánosné, Mérész Józsefné, Csákány Zsigmondné, Tövisi Lőrincné, Kiss Jánosné, Sika Mihályné, Marosi Istvánné, Bedő Ferenc, Szentpáli Gyula, Tövissy Lőrinc, Fekete József, Nyiredi Áron, Péterfi Áron, Karácsony Ferenc.

Fekete Lajosné, lelkészné.

A homoródkeményfalvi egyházközségben a Nőkszövetsége 1924. évben alakult meg, mintegy 60 taggal. Elnök Kelemen Sándorné, alelnökök Lőrincz Péterné és Nagy Lőrincné, jegyző és pénztárnok Dombi Mózesné. Hetenként egyszer jön össze a Nőkszövetsége csütörtökön esténként, ahol ima után elnöki megnyitó és vallásos énekek tanulása következik. Ezek után kézimunkálás közben hasznos, ismeretterjesztő és vallásos felolvasások tartatnak és szépen sikerült szavalatokkal töltik be az estélyek programmját. Egy szépen sikerült mulatság jövedelméből 300 leut adott orgona- és harang-alapra, 200 leut szeretetadományba. Egyik lelkes tag ajándékozott egy nagyon szép urasztali teritőt és egy kisebb teritőt 3000 lei értékben. Az ajándékozók neve: Nagy Mózes és neje Gazda Juliska. A jó Isten áldja és szentelje a buzgó és nemesszivü adakozók minden munkáját. Az urasztalát virággal diszitették egész nyáron Bencze Ödönné és Mártonné Deák Eszter, Lőrincz Margit, Szabó Berta, Kelemen Ili, Koncz Jula és Lőrincz Ilona. Ugyanezen nők karolták fel kedves kis templomunk környékét, mindeniknek külön virágágyása van. Öröm nézni a nemes versenyt, hogy melyiké legyen szebb. Temetkezéseken testületileg vesz részt és koszorut helyez a koporsóra a nőegylet. A gyámoltalanokat segélyben részesiti, jelenleg két özvegy asszonyunk van, egyik sulyos beteg a másik nagyon öreg, ezeket élelemmel és fával segitgeti. Továbbá tervünk, ha Istenünk is ugy akarja s megsegit, a hősök emlékére oszlopot állitani. 1927-ben templomunk 100 éves évfordulóján javitások lesznek, itt is a részét ki akarja venni a Nőkszövetsége.*

Kelemen Sándorné, elnök.

Kedves Iskolatársunk! Amióta „megnehezült az idők járása felettünk“, az erdélyi nagy Alma Materek falai itt is, ott is véndiáktalálkozóktól hangzanak. A kisajátitások következtében elszegényedett és siralmas sorsban tengődő Édes Anyának, az *iskolának* dolgát — egykori neveltjei — a véndiákok gyülnek össze megbeszélni és jobbra forditani.

Mi is, akik a kereszturi Alma Maternek, az unitárius gimnáziumnak közvetlen közelében élünk s az egykori Nevelő Édes

* Reméljük, hogy a D. F. E. körében müködik. — Szerk.

Anyának szorongatott helyzetét fiui aggodalommal szemléljük, egy ilyen véndiák-találkozóra, a nehéz időket élő Nevelő Édes Anya meglátogatására és dolgainak megbeszélésére hivunk téged Székely-kereszturra, Kedves Iskolatársunk!

A kereszturi gimnázium ugyancsak nemrégiben nőtte ki magát nyolcosztályuvá s alig egy évtizede, hogy érettségizett ifjakat adhat az életnek, de a maga csonkaságában is több, mint 100 esztendőn keresztül megbecsülhetetlen szolgálatokat tett az erdélyi közművelődésnek. Történelmi szerepe — tudvalevőleg — az volt, hogy a maga olcsóságával és egyszerü viszonyaival a kevesebb pénzü, szerény igényü székely ifjuság tanulását felekezeti külömbség nélkül lehetővé tette. Sőt humánus és igazi keresztény szellemével a többi erdélyi testvérnépek bizalmát is oly mértékben érdemelte ki, hogy falai között évtizedeken keresztül nagyszámu román és szász ifju tanult a székely ifjusággal példás egyetértésben és a legjobb barátságban.

Fennállása óta alsóbb osztályaiból sok értelmes előljárót adott a székely falvaknak, a maga válogatott neveltjeiből pedig a nagyobb Alma Matereknek erkölcsös és szorgalmas rajokat küldözgetett, akikből aztán helyüket derekasan megálló tisztviselők és nem egyszer kiváló vezető emberek kerültek ki az életbe.

Ez a minden hivalkodás nélkül megállapitható tény jogosit fel minket arra, hogy a kereszturi gimnázium falai közé véndiák-találkozóra hivjuk mindazokat, akik valaha ez egyszerü unitárius iskolában tanultak, bár itt tanulmányaikat az iskola csonkasága, vagy egyéb okok miatt nem fejezhették is be.

Meg vagyunk győződve, hogy e szép és nemescélu találkozóra igaz lelki örömmel jő el minden kereszturi véndiák, hiszen általánosan ismert tény, hogy bárhová vetett is a sors tanulmányaink továbbfolytatása végett, az uj Alma Mater kebelén sokáig visszasirtuk a kereszturi ősi fészek ápoló melegét és még ott is, ahol többecskén verődtünk ujból együvé, egy kis „kereszturi sziget“ életét éltük tovább.

Evvel a tudattal, evvel az érzéssel hivunk meg minden kereszturi véndiákot a *folyó évi május hó 29. és 30. napjain tartandó véndiák-találkozóra*. Az ifjukori barátság, a régi jó diákélet emléke s az Alma Mater iránti ragaszkodó szeretet hozzon össze minél többeket, hadd gyujtsunk a Nevelő Édes Anya szomoruan sötét napjaira „a régi fénynél uj szövétneket!“. Jöjjetek, óh jöjjetek hát minél számosabban! Nem kételkedünk, hogy azok, akiket majd az isteni gondviselés visszavezérel az ősi falak közé, a Konczok, a Derzsi Jánosok és Berde Mózsák szellemétől ihletve jobbra és szebbre tudják forditani a Nevelő Édes Anya és az uj tanulónemzedék szomoru sorsát!

A találkozó sikere érdekében minden egyes véndiáknak buzgó és lelkes közremüködésére van szükségünk! Épen ezért arra ké-

rünk, hogy sziveskedjél a gimnáziumi igazgatóságát osztálytársainkra vonatkozó adataiddal az előkészitő munkálatokban támogatni és egyuttal kegyeskedjél arról is értesiteni, hogy a találkozón szives megjelenésedre számithatunk-e?

Isten áldjon meg a szép májusi viszontlátásig is, amikorra szives megjelenésedet diákkori szeretettel kérjük és elvárjuk!

Cristurul-secuesc-Székelykeresztur, 1926. február 21-én

az intéző-bizottság nevében:

Dr. Elekes Dénes biz. elnök. *Péter Lajos* biz. jegyző.

Megjegyzés: Névre szóló meghivóink annak idején jelezni fogják a többi tudnivalókat!

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Boldog husvéti ünnepeket kivánunk!

Négy uj könyv. A mult évi rendkivüli és rendes főtanácsok jegyzőkönyvei, főt. püspök ur 90 évi jubileumán elhangzott beszédek, valamint dr. Boros György főjegyzőnek az amerikai és angol unitárius hittestvérek gyönyörü ünnepeiről kiadott könyveket az E. K. Tanács irodája 100 Leuért a megrendelőknek meg fogja küldeni. A könyvek már készen vannak és az expediálás husvét előtt megtörténik. Természetes dolog, hogy ezeket minden főtanácsi tag megszerzi.

Felszólitom mindazokat, kik a Londoni Channing House Schoolban a Sharpe Emilia-féle ösztöndijat élvezték s az intézetnek növendékei voltak, sziveskedjenek pontos cimüket velem tudatni. Baráti üdvözlettel: *Fangh Erzsébet*, Cluj, Piata Unirei 7. III. em.

A Pénztári Hivatal felkéri összes lelkész, tanitó és más afiait, hogy amikor a pénztárba postautalványon valami összeget küldenek okvetlenül irják rá a szelvényre, hogy minő célra küldik, mert ezzel a pénztárnak is meg saját maguknak is megtakaritják az időt oknélküli kérdezősködésekért.

Dr. Boros György: Szivemet hozzád emelem, női imakönyv, **Csifó S.:** Szentábrahámi imádságos könyve, **Vári Albert:** Imádságos könyv, kaphatók szerkesztőségünkben.

A szeretet meleg érzelmével mondok köszönetet Tek. Szimonisz László ügyvéd és Heiter György fényképész uraknak, szászrégeni lakósoknak az iklandi unitár. egyh.-község részére adott 100—100 Leu adományaikért. Isten áldása a kegyes adakozókon.

K. B.

☞ Alapitói dij 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny“ ingyen jár!

Nyugtázás. Az egylet pénztárába február 20-tól március 20-ig tagsági és előfizetői dijat fizettek: özv. Csongvay Lajosné Marosvásárhely, Derzsi Domokos Torda 1925—1926-ra. Dr. Sárkány Miklósné, Nagy Dénesné Marosvásárhely, Benczédi Lajos, Fehér Mihály, Fekete Dénes, Gábor János, Kovács Mihály, László Domokos, Lengyel Péter, Székely Albert Lupény 1926-ra. Birtalan Péter Lupény 1924—1926-ra. Fazakas Domokos, László Géza, Révész György Lupény 1925—1926-ra. Nagy Mihály, Széll Lajos Lupény 1925-re. Izsák Mihály Vajdahunyad, Borbély Máté Torda 1926-ra. Unitárius Egyházközség Iszló, Biró Árpádné, Fodor Antal, Gönczi Ferencné, Gönczi Irénke, Klocza András, Klocza Ida, Klocza Erzsi, Kovács István, Nagy Árpád, özv. Nemes N. Dénesné, dr. Nemes N. József, dr. Nemes N. Józsefné, özv. Ötvös Károlyné, Sófalvi István, Számpiás Erzsike, Székely István, Székely Istvánné, Székely Erzsike, Ürmösi Gábor, Ürmösi Gáborné, Zlegnyean Ferencné, dr. Ivanovics Béla, Fazakas Béláné, Lovász Sándor Abrudbánya, Csibi Sándorné Bácsfalu, Ács Sándor Hosszufalu, Fekete János Vulkán 1925—1926-ra. Biró Árpád, Unitárius egyházközség Abrudbánya 1924—1926-ra. Biró Ferenc, Esztergár Józsefné, Kovács József, dr. Veress András Abrudbánya, Ajtay János Kolozsvár, Kozma András Budapest (félév), Pál János, Bartha Miklós Brassó, Zsakó István Kolozsvár, Fodor Tamás, Gáspár Ferenc Vulkán 1926-ra. Özv. Ürmösi Sándorné Abrudbánya, Fekete Lajos Fogaras, Platz Ferencné Marosvásárhely, Katona Ferencné, Gáspár Tamásné, Bajka Róza, Török Mihályné, Jakabfi Mózesné, Csiki Zsigmondné, Gáspár Ida, Demeter Ferencné, Nagy Jánosné, Vas Mihályné, Vas Elekné, Gáspár Ferencné, Gálffy Józsefné, Demeter Józsefné, Bálint Eszter, Vas Józsefné, Simon Balázsné, özv. Blotár Jánosné, Csiki Zsigmondné (2), Péterfi Mózesné, Sebestyén Jánosné, id. Vas Ferencné Firtosmartonos, Albert Sándor, Gábor János, Vermes József Lupény, Létay László Temesvár, Ferenczy Sándor Kolozsvár 1925-re. Fazakas Béla Abrudbánya 1923—1926-ra. Dr. Sükösd Zsigmond Csernátfalu 1922—1927-re.

Alapitói dijban fizettek: Unitárius egyházközség Homoródszentpál, Szőts Lajos Bányabükk, Kovács Margit Kolozsvár 100—100 L., dr. Kerekes István Marosvásárhely és Fogarasi Dávid Ferenc Egylet 500—500 L.

Kolozsvár, 1926. március 20-án.

Gálfi Lőrinc
pénztárnok.

Szerkesztik: Dr. Kiss Elek, Pap Domokos, Pálffi Márton, Dr. Varga Béla.

Előfizetési ár: Egész évre 40 L. Magyarországra 60 L. Egyes szám ára 5 L. Akik a 40 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin“-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz